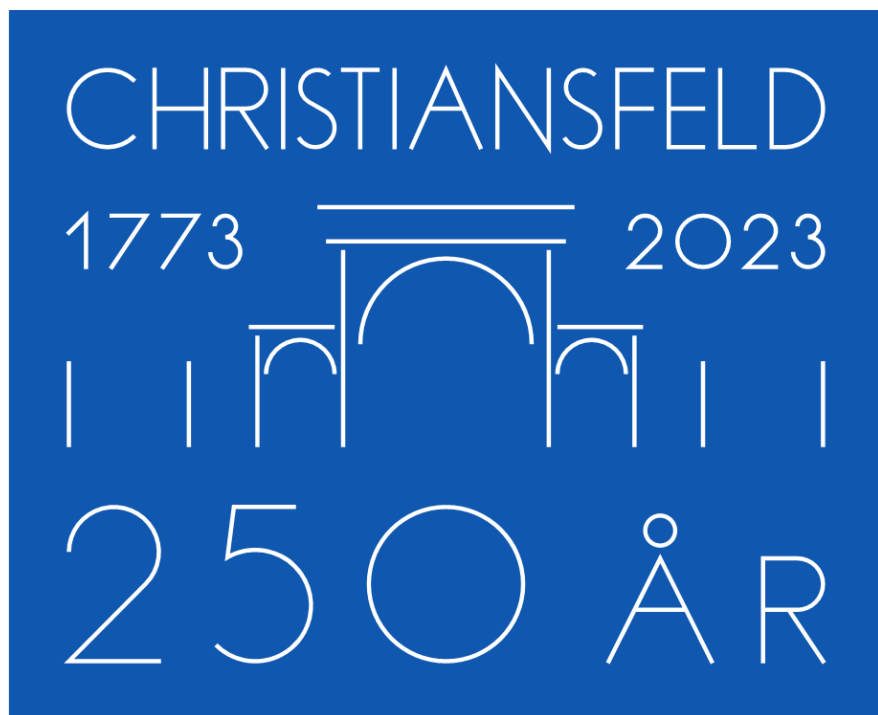

Brødremenigheden Christiansfeld

Nr. 2

April - Maj - Juni 2023

Brødremenigheden i Christiansfeld

Præstebolig:

Lindegade 26
6070 Christiansfeld

Præst:

Jørgen Bøytler
Tlf.: 40361420
boytler@ebu.de

Regnskabskontor:

Nørregade 14 A
6070 Christiansfeld
Tlf.: 74561214
Bank: Reg: 9743
NR: 039 5639714

bmbogholder
@christiansfeld.tv

Organist:

Juliane Ilgner
julianeilgner88
@gmail.com

Eldsteråd:

Formand:

Hans Schmidt
Nørregade 3
6070 Christiansfeld
Tlf.: 74561214
info@ovnsaetterne.dk

Jørgen Bøytler
Hans Schmidt
Henning Jacobsen
Anna B. Svennesen
Lars Brock Andersen
Lone Madsen

Forstander

Käte Thomsen
Tlf.: 40562646
broedremenigheden
@christiansfeld.tv

Redaktør:

Käte Thomsen

Evangeliets modfortælling.

Hver eneste dag modtager vi livet med dets gaver, opgaver og udfordringer, og vi velsignes med kærlighed, tilgivelse og håb. Ja, livet selv er en gave fra Gud. Livet kærtegner os, når forårsblomster myldrer op, og livsmodet vokser, uanset vore præstationer og uanset skattetrykket. Dette er udtrykt sjældent godt i Benny Andersens sang, "Hilsen til forårssolen", det sidste vers: "Tag da kun min sidste spinkle mønt. / Livets sol er min den sidste del af livet, / for som sol-fanger er jeg nu begyndt at forstå, / at Alt og Intet er os givet. / Og en gang går solen sin runde uden mig, / men når forårssolen skinner, / lever jeg!"

Mere end nogensinde har vi brug for evangeliets modfortælling, kristendommens korrektiv til den evindelige statusmarkering og resultatmåling. Kirken møder os fra dåb til død som et salt og et tegn for Guds inkluderende fællesskab med sine børn uden sammenligning og evaluering. Som aldrig før er der brug for, at samfundets, mediernes, politikernes, influencernes fortælling modsiges. Den gængse fortælling handler om vækst, om konkurrence, om status, om personlig succes. Den er mere en fortælling om mine rettigheder end om mine pligter. Det handler mere om, hvad jeg gør, end hvad jeg er. Men evangeliets fortælling er, at jeg er elsket af Gud, uanset, hvem jeg er og hvad jeg gør. Grundfortællingen er, at Gud er god!

Hvad er min den enkeltes konklusion? Jeg er døbt, jeg er Guds barn. Jeg er ved dåben blevet draget ud af dødens endelige herredømme. Opstandelsen er blevet min virkelighed her og mit håb engang. Hvad mere er der at stræbe efter? Hvad mere er der at gøre sig til af?

I lyset af Guds retfærdighed, kan jeg måske se på andre mennesker med andre øjne end hidtil, ikke som konkurrenter, ikke som fjender eller modstandere, men som mennesker, der alle forskelle til trods, også er skabt.

Jørgen Bøytler

Højtidelighed på årsdagen for første grundstensnedlæggelse den 1. april 1773

I 2023 kan vi fejre 250-års jubilæum for grundlæggelsen af byen Christiansfeld i Kolding Kommune.

I 1773 blev byen grundlagt af Brødremenigheden, som stadig er en levende og aktiv spiller i dagligdagen i byen.

I 2015 blev Christiansfeld, efter flere års gennemgribende restaurering, optaget på UNESCO's verdenskulturarvsliste.

Fejringen af 250-årsjubilæet sker løbende gennem hele 2023, med talrige koncerter, en jubilæums udstilling i Brødremenighedens Museum i samarbejde med Museum Kolding, bogudgivelser og meget andet.

Den første og meget vigtige jubilæumsbegivenhed finder sted lørdag d. 1. april, som er den officielle dag for nedlæggelsen af grundstenene for de første fire huse i Christiansfeld i 1773.

Vi markerer dagen ved at mødes i den romantiske have "Christinero", der blev skabt af kammerherreinde Christina Friederica von Holstein godt en kilometer sydvest for byen.

**Alle interesserede indbydes til at møde op i Christinero,
den 1. april 2023 kl. 14.00.**

Her vil der være en kort beretning om byens grundlæggelse ved Brødremenighedens præst Jørgen Bøytler. Der vil være musik og fuglefløjt i forårsskoven. Derefter vandrer forsamlingen anført af Street Parade bandet

Bermuda Brass Band i samarbejde med Jazz i Trekanten ind til Christiansfeld. Vi vil derved ankomme til byen, som pionererne gjorde det i 1773, nemlig til fods. Efterhånden som vi nærmer os byen, vil vi hen over markerne se, hvordan byen dukker op i landskabet.

Når forsamlingen ankommer til kirkepladsen (Grev Zinzendorf Plads), vil der være en kort højtidelighed foran tre af de fire huse, hvis grundsten blev nedlagt den 1. april 1773. Der vil være en kort andagt, Brødremenighedens basunkor vil spille og der vil være fællessang. Herefter fortsætter forsamlingen til Prætoriestorvet ved Brødremenighedens Hotel, hvis grundsten også blev nedlagt den 1. april 1773.

Grev Zinzendorf Plads foto E.K.

Her fejres grundlæggelsen på en uformel og fornøjelig måde med øl/vand, pølser og New Orleans inspireret brass-musik. Fejringen er således både inspireret af, at byen blev grundlagt af håndværkere, på en bar mark, og samtidig i tråd med de tidligere basunkors optrædener ved alt fra festlige lejligheder til begravelser.

Alle er velkomne til at deltage i begivenheden.

Den anden store begivenhed, hvortil alle, også repræsentanter for det officielle Danmark, indbydes, sker den 13. august 2023 med bl.a. festgudstjeste i Brødremenighedens kirke. Nærmere program følger.

Indbydelse til Reception i Korsalen Nørregade 14 tirsdag den 28. marts klokken 16.00

I anledning af Christiansfelds og Brødremenighedens jubilæum præsenterer Brødremenigheden en ny serie plakater, et årsstempel og pakkepapir med Brødremenighedens adventsstjerner. Alt sammen designet af kunstneren Gitte Kath og Mona Lyngs.

Skitseforslag til pakkepapir

Gitte Kath fortæller om plakaterne:

Denne gang er det tre plakater der alle har overskriften:

CHRISTIANSFELD - ET KÆRLIGHEDSMÅLTID. Husene, måltidet og musikken. Christiansfeld blev grundlagt som et egnsudviklingsprojekt, bæredygtigt og selvforsynende. I byen var der adskillige små værksteder blandt andet et værksted der fremstillede forbavsende kulørt Pakke-papir. Den tradition følger vi op på og har fremstillet nyt Pakke-papir med nye mønstre og farver inspireret af Christiansfeld historie.

Års-stemplet er et stempel udformet som et poststempel, med teksten:

CHRISTIANSFELD 250 ÅR - en by fuld af betydning. Stemplet vil blive fremstillet, gennemsigtigt og klæbende, til opsætning i forretningsvinduer i alle byens butikker.

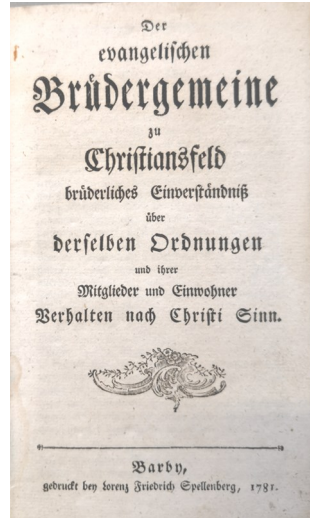
Vores plakater, er ikke et billede af hvad øjet ser, måske mere hvad øjet ikke ser, en følelse, en fascination en voksende nysgerrighed af en lille by der indeholder så ubeskrivelig mange lag. Husene, symmetrien, de ikke tilstedeværende farver, kølige og uromantiske der giver plads til os og vores tanker. Måltidet samler os. Kærlighedsmåltidet der afholdes i

i Brødremenighedens Kirke to til tre gange om året, samler os - og med tekoppen i hånden falder vi hen i egne tanker. Musikken ligger under det hele, messingblæserne spiller på gadehjørnerne ved højtiderne og venter udenfor kirken på at føre sørgeoptoget til Gudsager.

Ved samme lejlighed præsenteres en ny gammel bog af Brødremenigheden. Bogen er et ordensreglement for Brødremenigheden, oprindeligt udgivet i 1781.

Jørgen Bøytler fortæller om bogen:

Alle Brødremenighedsbyerne grundlagt i 1700-tallets Europa og Nordamerika havde et sæt ordensregler. Den nye bog er et genoptryk af den gamle bog fra 1781. For at gøre teksten tilgængelig og værdifuld for både forskere og almindeligt interesserede læser, indeholder nyudgivelsen tre udgaver af bogen:

1. Den oprindelig tyske tekst med gotiske bogstaver.
2. En dansk oversættelse, der lægger sig så tæt som muligt op ad den gamle tekst.
3. En nudansk, mere mundret oversættelse, som gør bogen tilgængelig for nutidens læsere.

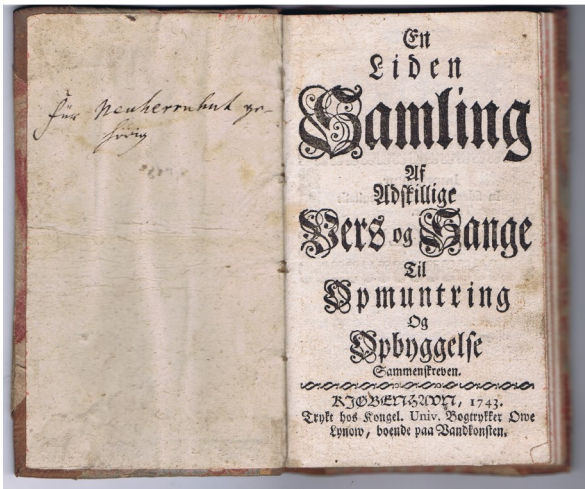
Bogen er et vindue ind til en svunden tid, idet den oplyser læseren om, hvordan samfundet i Christiansfeld fungerede for næsten 250 år siden. Den giver indblik både i de religiøse ordninger, men også de indbyrdes sociale og samfundsmæssige forhold i by og menighed. En lille skatkiste af viden, der giver læseren øget forståelse af Christiansfeld, som det var engang.

Bogen er dygtigt oversat til dansk af Vivi Amanda Autzen, Christiansfeld.

EN LIDEN SAMLING

Salmebogen Harpen blev første gang udgivet i Stavanger 1829 og var i brug i Brødremenigheden i Christiansfeld (se menighedsbladet april 2022). Der har dog også været en anden salmebog på dansk, som blev brugt i Brødremenigheds-sammenhæng.

Lange titler var langt fra ualmindelige i ældre tid, og denne hedder **En liden Samling af adskillige Vers og Sange til Opmuntring og Opbyggelse sammenskreven.**

Trykt første gang 1743 i "Kjøbenhavn hos Kongel. Univ. Bogtrykker Owe Lynow, boende på Vandkonsten", og indeholdende 60 numre, alle på dansk. Titlen til trods er der kun to, der består af et enkelt vers – på 5 og på 9 linjer. Til gengæld har nr. 41 hele 16 vers.

Der er ingen forfatterangivelser, og det er der heller ikke i nogen af de – adskillige – senere udgaver. Ej heller er der register eller indholdsfortegnelse! Forord eller indledende bemærkninger må man også lede forgæves efter. Der gås direkte til den første salme, som det også er tilfældet i årene fremover.

Sidst i bogen finder man "Til en liden Anvisning, hvorledis disse Sange kand synges, er over hver bleven ladet et No. hvorefter Melodierne kand søges, som følger". Der kommer så en række med 33 melodier, halvdel er tyske, og særligt populær er melodi 2, der kan bruges til hele 8 sange: Jeg beder dig min HERre og Gud / verliebter in die Sünder schafft.

Allerede i 1743 er trykt **Andet Oplag formeeret**, hvor melodierne til forskel fra første oplag nu er skrevet oven over hver salme.

Samme år er også trykt Anden Deel med numrene 61 – 130. Her er melodierne ligeledes angivet over hver enkelt salme, og der er bagest et samlet register for de to dele.

I arkivets eksemplar af den første udgave er der – som det ses på billedet – skrevet *für Neuherrnhut zuhörig*. Neuherrnhut var grundlagt 1733 i nærheden af Godthåb (Nuuk).

Vi har også en bog, hvor den oprindelige første del er bundet sammen med Anden Deel, samt med en selvstændig udgivelse ”Nogle Psalmer til Gudelig Opbyggelse samlet og udgivet” Kjøbenhavn 1746 Trykt hos Niels Hansen Møller. I bindet er skrevet med håndskrift *für Neuherrnhut in Grönland zuhörig zum Andenken an ihre Brüder in den Dänische Landen*. Bogen har været populær og er kommet i mindst 14 oplag eller udgaver. Vi har desværre ikke alle i arkivet.

Allerede i 1757 er man nået til **femte formerede Oplag** trykt hos C. G. Glasings Efterleverske. Hele 307 numre er man nået op på.

Vi er jo i censurens tid, derfor skal der gives tilladelse til at en bog må trykkes, *Imprimatur*. I 1743 er censoren P. Holm. I 1757 er han blevet til P. Holmius!

Oprindeligt havde jeg tænkt, at denne redegørelse skulle hedde En liden Artikel. Imidlertid er den allerede nu så langt fra at være liden, at jeg må skrive fortsættes i næste nummer!

Steen Møllgaard Andersen

Kvindernes Internationale Bededag

Den 3. marts 2023 kl.14.30 afholdt vi Kvindernes Internationale Bededag i Søstrehusets lokaler i Christiansfeld. Og det blev en velsignet dag i det

Overskrift for dagen var: ” **Jeg har hørt om jeres tro** ” Efeserbrevet 1,15. Vi var samlet ca. 60 kvinder og begyndte på dansk vis med et stort kaffebord!

Ellen Bøytler bød velkommen og fortalte om det første indsamlingsprojekt, som i år går til kvindeprojektet i Burundi.

Else-Marie Hjorth fortalte derefter om øen Taiwan, fordi det var kvinderne derfra, der havde lavet vores bedehæfte og tilrettelagt vores liturgi for dagen. Det var en spændende beretning om Taiwans historie og det liv kvinderne dér lever hver dag.

Bodil Noer fortalte om det andet indsamlingsprojekt; Bangladesh. Landet er kun 3 gange Danmarks størrelse, men har 169 millioner mennesker! Fattigdomsgrænsen er sat til ca.10 kr. om dagen. Bodil har arbejdet i Bangladesh og fortalte levende om fattige børn, hun selv havde været med til at tage sig af på kostskolen, og som nu mange år efter klarede sig godt. En livsbekræftende fortælling om, at det nytter at støtte dem.

Kl.16. Gudstjeneste ved provst Kirsten K. Sønderby.

(kort uddrag af en rigtig god prædiken)

Efeserbrevet 1,15-18. ” **Jeg har hørt om jeres tro** ”

Så fik vi lige et brev fra Paulus, det må være til os han skriver! For det er til de troende i Kristus Jesus: ”Nåde være med jer og fred fra Gud, vor Far og Herren Jesus Kristus”, en flot hilsen, ikke?

Og så kommer der et afsnit om Guds plan for at frelse hele verden ved at sammenfatte alt i Kristus, prøv at se det for jer, Paulus forestiller sig simpelthen, at Kristus lige som skal være alt i alle og gennemtrænge alt og tænke alle tanker og fortrænge al ondskab, så der kun er ham og hans kærlighed tilbage i os alle sammen, det er så opmuntrende sagt af Paulus. Og så kommer det her: ”Derfor efter jeg har hørt om jeres tro”!

Han har hørt om vores tro. Hvad har Paulus hørt om min tro? Det var vist ikke så godt, tænkte jeg straks. Har han hørt, at jeg sommetider kan tænke, at jeg er kommet på afstand af Gud, ligesom ikke tænker på ham, i hvert fald ikke ber nok. Har han hørt, at jeg ikke giver alt, hvad jeg har til de fattige, men de facto beholder det meste for mig selv. Har nogen for-

talt ham, at jeg, når jeg læser og hører de små beretninger om kvinders liv og tro, som vi hører i dag i denne gudstjeneste, kan tænke, at jeg er et utaknemmeligt skarn af en kvinde, som ikke engang altid får sagt tak for alt det gode jeg har? Jeg har hørt om jeres tro siger Paulus til os i brevet.

Men så læser jeg det igen, og så er det jo faktisk ikke sådan, han siger det: Han siger ”Derfor efter jeg hørt om jeres tro på Herren Jesus Kristus og om jeres kærlighed til alle de hellige, kan jeg heller ikke holde op med at takke for jer, når jeg nævner jer i mine bønner” Sikke en lettelse.

Men han har også hørt, at vi har en tro som har brug for at han beder for den: ”Jeg beder om at Vor Herre Jesu Kristi Gud, herlighedens fader, vil give jer visdoms og åbenbarings ånd til at erkende ham, med jeres hjertes øjne oplyst, så I forstår til hvilket håb han kaldte jer, hvor rig på herlighed hans arv til de hellige er, og hvor overvældende stor hans magt er hos os, der tror i kraft af hans mægtige styrke” Paulus har simpelthen hørt det om os, at vi længes efter Gud. Det er den tro han har hørt om. Han har hørt at vi er inderligt glade for det vi hører i evangeliet at Jesus siger om menneskelivet og om Gud.

Han har hørt, at vi håber på, at Gud virkelig skal blive alt i alle i Jesus Kristus, så alt ondt og farligt og forfærdeligt skal trænges ud af vores verden og vores liv og ud af os. Han ved, at vi ville elske at blive fyldt af visdoms og åbenbaringsånd, så vi kan erkende ham. Han har hørt, at vi ønsker os, at vores hjertes øjne må blive oplyst og udfyldt af håb.

Jeg tror han har hørt sandheden om os, ham Paulus. For jeg længes efter alt det. Måske gør I også? Må det ske på hans bøn. Amen

Ingrid Markussen

*Billede fra gudstjenesten i
Korsalen fra
Kvindernes Internationale
Bededag*

BDM - nyt

Den 14. maj er der **missionsfest og generalforsamling**. Det starter i kirkesalen kl. 10 med gudstjeneste, hvor Aalborgs lutherske folkekirkebiskop Thomas Reinholdt Rasmussen prædiker, hvorpå det fortsætter i Søsterhuset som sædvanligt.

Møbelgenbrug i Kongensgade 37 holder ophørsudsalg i marts måned. April bruges på at rengøre butikken, inden den afleveres til Skare. BDM har været rigtig glade for at være i de lokaler til en rimelig pris. På den måde er gode beløb kommet missionens arbejde til gode. Udfordringen der består i, at finde gode lokaler til rimelige pris. Mange gode forslag er kommet, men løsningen ser i skrivende stund (15.3.) stadig væk uklar ud.

To store Danida-projekter afsluttes her i 2023; Sundhedsprojektet i Congo og inklusionsprojektet i Palæstina. Der arbejdes henimod nye faser, men alt forarbejde tager tid, især når afslutningsfasen også er i gang. Projektmedarbejder Janna Rabjerg Barrit er tovholder på BDMs projekter.

Brødrekirkeprovinzen i Østcongo havde deres første officielle synode i januar, hvor en bestyrelse blev valgt og hvor den verdensomspændende Brødrekirkes administrator Jørgen Bøytler var til stede, samt formanden i Lake Tanganyika-provinzen Arnold Mbulwa, fordi "hans" provins har tilsyn med den i Østcongo. Til formand blev Jacques Bya'unda valgt. Fra BDM var kasserer Christian Aagaard og jeg som generalsekretær med til det historiske møde.

Mødedeltagerne i synoden i Østcongo

I 2022-23 har BDM haft tolv volontører udsendt, to hold i Peters House i Sumbawanga og et hold i Sikonge som lærere for missionærbørn. For skoleåret 2023-24 er planen det samme antal volontører, men det kommer også an på, hvor mange ansøgere vi får.

Økonomimedarbejder Palle Byg stopper 31. maj, og BDM takker for hans tjeneste for missionens sag.

Ungdomssekretær Rebekka Brødsgaard Knudsen stopper 31. marts og erstattes af Signe Arberg Kruse. Vi vil også takke Rebekka for solid indsats og byde Signe hjerteligt velkommen.”

Arngeir Langås

Nyt fra Ældsterådet af Lars Brock Andersen

Siden sidste menighedsblad har Ældsterådet afholdt tre ordinære og et ekstraordinært møde.

Udlejning af erhvervslejemål

Op mod årsskiftet 2022/2023 lukkede fire butikker i Christiansfelds bymidte to af butikkerne havde til huse i Brødremenighedens ejendomme (Lindegade 21 og 23). Samtidig blev endnu et af Brødremenighedens erhvervslejemål (Lindegade 34 C) opsagt. Ældsterådet stod dermed i realiteten med tre tomme butikker ved indgangen til 2023.

De forsøg der har været gjort for at skaffe nye lejere er ikke umiddelbart lykkedes, og derfor har Ældsterådet nu indgået aftale med et eksternt firma der er specialiseret i udlejning til erhverv.

Café 1773 og Ølkælderen

I februar modtog Ældsterådet en henvendelse fra Jesper Elkjær, der som tidligere kulturudvalgsformand i Kolding Kommune har stor indsigt i forholdene i Christiansfeld. Jesper Elkjær fremlagde et projekt for drift af en cafe og et udskænkingssted der kan servicere både turister, tilrejsende og lokale. Baggrunden for projektet er en udbredt opfattelse af at byen mangler flere forskellige tilbud med mad og drikke til byen og dens mange gæster.

Ældsterådet mener at Brødremenigheden som ejer af størstedelen af den historiske bykerne har en forpligtelse til at forsøge at bevare bymidten som et aktivt erhvervsområde, med et levende butiksmiljø. Hvis butiks-

miljøet i bykernen forsvinder, vil det være et stort tab for byen og det vil være meget vanskeligt at genetablere efterfølgende.

Ældsterådet har derfor besluttet at indlede at ansætte Jesper Elkjær som bestyrer af en café på hjørnet af Lindegade og Kongensgade (Lindegade 34 C) og en ”ølkælder” i café-rummet i Søstrehusets kælder.

Begge enheder drives , i lighed med hotellet, af Brødremenigheden, og det er tanken at madvarerne begge steder som hovedregel leveres fra hotellets køkken.

Der satses på at cafeen kan åbne allerede den 1. april, ølkælderen lidt senere.

Museumsprojektet

Arbejdet med restaurering af Enkehusets vestfløj til museumsbrug skrider planmæssigt frem. Efter arbejdet med udbedring af sokler og understøtningen af de indvendige vægge er afsluttet er turen nu kommet til renovering af taget og de udvendige vægge.

For at kunne arbejde på det store hus uafhængigt af vejrliget er hele huset blevet inddækket med stillads og presenning på tilsvarende måde, som ved restaureringen af Lindegade 26 og 28.

Der har været en forhåbning om at tagstenene på Enkehusets vestfløj ville kunne genanvendes. Ved nærmere eftersyn har det vist sig at de generelt er for dårlige, og det er nu besluttet at udskifte alle tagsten.

For fredningsmyndighederne har det været vigtigt at kunne genetablere træbeklædningen på vestfløjens sydgavl. Denne træbeklædning har manglet i rigtig mange år, men murværkets konstruktion viser tydeligt, at gavlen oprindelig har været træbeklædt, ligesom det der stadig ses på sydgavlen af Søstrehusets vestfløj.

Den nye træbeklædning bliver med træ behandlet med brandhæmmende midler. Det brandhæmmede træ vil patinere på tilsvarende vis som ubehandlet træ.

Drift

Efter aftale er der tyndet ud i Smedeholmskoven og i Christinero. Under stormen ”Otto” d. 20. februar væltede et mægtigt poppeltræ i den sydlige ende af Christinero. Den del af stammen, der spærrer alléen mellem

Christinero og Favervrå, vil blive fjernet, resten af træet vil få lov at ligge tilbage som bolig for insekter og svampe.

Som led i den almindelige drift og vedligehold bliver utætte udhustage ved Lindegade 34 Lindegade 40 istandsat.

Ældsterådet har ladet fremstille fire forskellige reklameartikler med 250-års jubilæumslogoet, disse sager vil være til salg i flere af byens forretninger og hos Brødremenigheden v. Käte Thomsen.

Merchandise med jubilæums logo

Hansine Hinz Fogdal krølle på historien

Den 5. august 1900 forlod brødremissionærerne Lichtenau / Alluitsoq. Mange mennesker strømmede til bygden for at deltage i afskedsfesten. Der var samlet 40 både og 212 kajakker. Det må have været et imponerende syn.

Alle de mange mennesker kunne naturligvis ikke rummes i kirken, men da det var et strålende vejr, blev gudstjenesten holdt i det fri. Den danske præst Frederik Balle talte og 423 modtog denne dag nadveren i Lichtenau. Den 5. august 2000, altså nøjagtigt på 100 års dagen for missionærernes afrejse, havde Jørgen Bøytler og jeg den store glæde at deltage i en mindehøjtidelighed i kirken i Lichtenau.

Vi sejlede i speedbåd fra Nanortalik klokken 7 om morgenen i let tåge og morgendis. Med i båden var borgmester Nikolaj Ludvigsen og hustru og

vores tolk Anda Adolfsen. Klokken 9 sejlede vi ind i bugten ved Lichtenau, hvor der allerede lå nogle både forankrede.

Da vi gik i land på klipperne ringede kirkeklokkerne til velkomst, og vi følte os i sandhed velkommen. En af de første vi mødte omfavnede os og ønskede os velkommen hjem. Mindegudstjenesten blev holdt i kirken, som i dagens anledning var smuk pyntet med grønt og levende lys. Mange havde fundet vej til den lille bygd, for at deltage i festlighederne. Pastor David Gedionsen ledede gudstjenesten, og et kor fra Sydprøven sang bl.a. ”Nærmere Gud til dig.” Jørgen Bøytler holdt en mindetale og Nikolaj Ludvigsen læste den første oversættelse af Fadervor på grønlandsk. Gudstjenesten sluttede med nadver. Alt i alt en festlig gudstjeneste som ledte tankerne 100 år tilbage i tiden.

Kirken i Lichtenau

På trappen til kirken ses Jørgen Bøytler, Pastor Gedionsen borgmester Ludwigsen m.fl.

Museumsleder Kristine Raahauge havde i kirken lavet en lille fin udstilling, som viste Lichtenaus historie. I Lichtenau boede der i år 2000 kun en eneste familie - organist Kristian Hansen. I 1820'erne boede her ca. 676 mennesker. Fattigdommen var dengang stor ved flere af missionsstationerne på grund af sammen-

flytningen, men egentlig nød var der aldrig i Lichtenau, da fangerne var dygtige og sælbestanden god.

Efter gudstjenesten var der kransenedlæggelse med korsang og mindetale ved Jens Adolfsen, som vi desværre ikke forstod noget af. Vi vandrede rundt på den gamle kirkegård, hvor flere missionærer og deres familier

ligger begravet.

På en af gravstenene står der: "Hanzine Kristine Hinz geb. Fogdal, geb. d. 25. juni 1867 in Brabeck Nord Schleswig, heimgeg. d. 7. juli 1897. Ved siden af denne sten ligger lille Hansines gravsten.

Den smukke udsigt fra kirkegården

Efter højtideligheden på kirkegården var der hyggelig kaffemik, hvorefter der atter var tid til at forlade Lichtenau.

En ældre innuit tog begge mine hænder og sagde: "Tak fordi I kom." Det gjorde indtryk på os.

Käte Thomsen

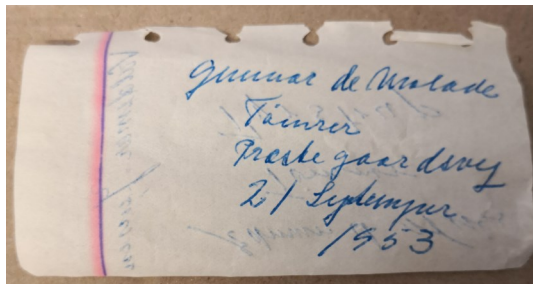
Tidskapsel

En tidskapsel er en form for en tæt beholder, hvori man lægger tidstypiske genstande som engang i fremtiden vil blive fundet og give bedre viden om fortiden.

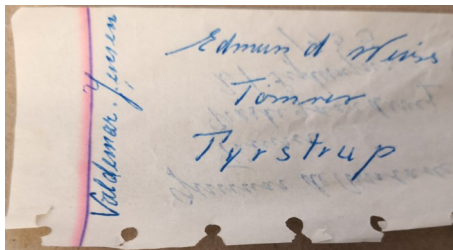
På sidste byggemøde kom vores restaureringsarkitekt Carsten Kronborg Hald Olesen med sådan en slags tidskapsel fundet i muren højt oppe bag træbeklædningen på Enkehuset.

Kapslen var denne gang en Carlsberg flaske lukket med kit. I flasken lå der en side revet ud af

en notesbog. På sedlen stod der på den ene side tømrer Gunnar de Molade Præstegårdsvej, 21. september 1953. På den anden side stod der Edmund Weis Tyrstrup og Waldemar Jensen. Vi er stadig nogen, der kender håndværkerne på sedlen og vores dygtige Alfred, der kan alt med træ, har været lærling ved Gunnar de Molade.

Hvad var der så, der skete i 1953?

Dannevirke 3/6 53 - Side 5

Avisen Dannevirke skrev 3. juni 1953

Christiansfeld, Onsdag.

Paa Torsdag finder den officielle Indvielse af Brødremenighedens Alderdomshjem Sted ved en Festlighed for en Kreds af Indbudte, heriblandt alle de Gamle, der allerede er rykket ind i Hjemmet.

Det er kun et Par Aar siden, Ideen til at indrette et saadant Hjem i et af de meget store og meget gamle Menighedshuse blev taget under Overvejelse. Man foretrak Søstrehuset, og foreløbig er Vestfløjen taget i Brug, men Bygningen rummer Muligheder for Udvidelse af Hjemmet.

De to Huses Skæbnefællesskab strækker sig saa vidt, at der i denne Tid ogsaa arbejdes energisk paa Ombygning af Enkehuset, der bag sit ærværdige Ydre vil komme til at rumme en Del meget haardt tiltrængte moderne Lejligheder.

Den mærkelige umotiverede Firkant, der er klistret paa Enkehusets Vestgavl, indeholdt Toiletter for hele Ejendommen. Den er nu ved Ombygningen fjernet. De nye Lejligheder faar hver sit Toilet og Badeværelse. Helt til venstre et Glimt af Vestfløjen.

Det var så, hvad denne lille tidskapsel kunne fortælle.

Kirkelige meddelelser

Begravelser:

Den 25. januar, 2023 blev Broder Jens Christian Schmidt, født den 28. september 1947, død den 18. januar 2023, begravet på Gudsageren.

Den 3. februar, 2023 blev Rita Hildegard Grell, født den 12. januar 1935, død den 29. januar 2023, bisat fra Brødremenighedens kirke. Urnen nedsat på Gudsageren den 15. marts 2023.

Den 11. marts, 2023 blev Broder Ken David Sonasson, født den 2. februar 1953, død den 6. marts 2023, begravet på Gudsageren.

Indsamlede midler gennem kollekter:

Ved redaktionens slutning var der siden sidste blads udgivelse indkommet til:

Brødremenighedens arbejde i Christiansfeld	3.793,00 kr.
Brødremenighedens Danske Mission	4.910,00 kr.
Bibelselskabet	1.174,50 kr.
Unity Prayer Day Offering	842,00 kr.
Nicaragua, Manyagna stammen	577,00 kr.

Vi takker på modtagernes vegne.

Missionsfest søndag den 14. maj 2023 kl. 10.00

Aalborgs lutherske folkekirkebiskop Thomas Reinholdt Rasmussen prædiker *Se mere under BDM nyt side 11*

Markering af slaget ved Kolding 23. april kl. 10.30

I år indledes markeringen med en musikgudstjeneste hvor Slesvigske Musikkorps medvirker.

Brødremenighedens Kirke klokken 10.30.

Derefter marcheres til Gudsageren, hvor kranselægningen finder sted.

Matinée:

29.04 Matiné kl. 11.00 i kirken v. Kristoffer Thams (studerende på
 Det Kongelige Danske Musikkonservatorium)

27.05 Matiné kl. 11.00 Juliane Ilgner

Sykreds 2. kvartal 2023

20. april Program kommer senere

04. maj Program kommer senere

Konserter i 2. kvartal 2023

26. april kl. 19.30 Carl i kirken *Korsalen*

12. maj kl. 19:30 Kidd Mkandawire *Kirken*

01. juni kl. 19.30 Koncert med Sønderjyllands Symfoniorkester
Kirken

10. juni kl. 19.30 Orgel koncert Riccardo Gnudi *kirken*

Andre arrangementer i 2. kvartal 2023

28. marts kl. 16.00 reception med præsentation af jubilæums plakater af
Gitte Kath

og bogudgivelse af Brødremenighedens ordensregler 1781

01. april Åbning af Café 1773, Lindegade 34C kl. 10.00

01. april Jubilæumsfejring start Christinero kl. 14.00

?? . juni Åbning af jubilæumsudstilling

?? . juni Udgivelse af antologi

Kransenedlæggelse i Christinero klokken 11.00

Den 17. juni er det 211 år siden Christina Frederica von Holstein døde. Traditionen tro er der kransenedlæggelse ved hendes grav denne dag.

Morgensang og bøn hver fredag klokken 9.00 i Korsalen.

Benyt elevatorindgangen

Suppedas i Duetten 18. april 2023

Tirsdag den 18. april kl. 17.30 serveres der en kød- og grøntsagsrig suppe. Fra klokken 15.30 er der kaffe på kanden. Tilmelding til Anne-Marie på 30 26 22 76 eller am@hams6070.dk eller på sedlen i kirken.

Måned:	Dato:	 Dag:	Tid:	Sted:	Tjeneste:	Tekst:	Præst:
April	01.	Lørdag	19.00	Store sal	Betaniatime		J. Bøyter
	02.	Palmesøndag	10.30	Store sal	Gudstjeneste/Konfirmation	Matt. 21, 1-9	J. Bøyter
	02.	Palmesøndag	17.00	Store sal	Palmesøndag/Hosianna		J. Bøyter
	03.	Mandag	19.00	Lille sal	Læseforsamling		J. Bøyter
	04.	Tirsdag	19.00	Lille sal	Læseforsamling		J. Bøyter
	05.	Onsdag	19.00	Lille sal	Nadverforberedelse		J. Bøyter
	06.	Skærtorsdag	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Matt. 26, 17-30	J. Bøyter
	06.	Skærtorsdag	19.00	Store sal	Skærtorsdag/Nadver		J. Bøyter
	07.	Langfredag	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Matt. 27,31-56	J. Bøyter
	07.	Langfredag	14.30	Store sal	Kristi dødstime		J. Bøyter
Mai	09.	Påskedag	05.50	Store sal	Påskemorgeniturgi		J. Bøyter
	09.	Påskedag	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Mark. 16, 1-8	J. Bøyter
	16.	1. søndag efter påske	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Joh. 20,19-31	K.Knudsen
	23.	2.. søndag efter påske	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Joh. 10,11-16	J. Bøyter
	30.	3. søndag efter påske	10.30	Store sal	Gudstjeneste/Kaffe	Joh. 16,16-22	J. Bøyter
	07.	4. søndag efter påske	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Joh. 16,5-15	J. Markussen
	14.	5. søndag efter påske	10.00	Store sal	Missionsfest /Nadver	Joh. 16,23b-28-11	J. Bøyter
	18.	Kristi Himmelfartsdag	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Mark. 16,14-20	K. Grøn
	21.	6. søndag efter påske	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Joh. 15,26-16,4	J. Bøyter
	28.	Pinsedag	10.30	Store sal	Gudstjeneste/Kaffe	Joh. 14,22-31	J. Bøyter
Juni	04.	Trinitatis søndag	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Joh.3,1-15	K. Knudsen
	11.	1.søndag efter Trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste/Nadver	Luk. 16,19-31	J. Bøyter
	18.	2. søndag efter Trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Luk. 14,16-24	J. Bøyter
	25.	3. søndag efter Trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste/Kaffe	Luk. 15,1-10	J. Markussen